

«ԵՍԼԴԵՐԷՆ ԼԵԶԻԻ ԲԱՆԱԼԻՆ»

Այս վերնագրով եւ *Արգար Պայազատի* (նուտեցի) հեղինակութեամբ մի նոր գիրք է լոյս տեսել Երեւանում: Գործին կցւած է յայտնի լեզուաբան Հ. Անտանեանի յառաջաբանը, որ կատարելապէս համաձայն է աշխատութեան հիմնական մտքին՝ թէ խաղաղեղն լեզուի բանալին պէտք է համարել արդի *ուսիւրէն* լեզուն: Ուսիւրները, յայտնի է, ընդամենը մի քանի հազար հոգուց բաղկացած փոքրիկ ժողովուրդ են մերկայիս եւ ապրում են Նիժ, Վարդաշէն ու հարեւան գիւղերում (Նուխալ գաւառ, Ադրբեյջան): Կրօնով հայադարան են եւ համարում են հին աղանձների սե-

րունդ: Արգար Պայազատ առաջ է բերում իր գրքի մէջ մի շարք բաներ, որոնք, իր ասելով, նոյնանում են խաղաղեղնի նոյնահունչ բաների հետ մասնաւոր կողմից: Քերականական ձեւերի մէջ եւս մասնաւորիւմ ու նոյնութիւն է գտնում հեղինակը: Այս հիմնական մտքին Անտանեան անվերապահօրէն տալիս է իր համաձայնութիւնը: Ընդհակառակը, Երեւանի մասնագէտները, ըստ երեւոյթին, խիստ քերականաւոր են: Յամենայն դէպս, հետաքրքրական է արծարծւած տեսութիւնը: Մասնագէտներին է մնում միայն որոշել, թէ ո՞րչափ հիմնաւոր է այն:

ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԵՏՆԵՐԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ

Նահատակ Գրագէտներու բարեկամները լոյս են ընծայել իրենց մատենաշարի 10-րդ գիրքը՝ *Արտ Յարութիւն-հանի «Արձակ էջեր եւ քերթուածներ»*, որով խոստացած շարքը համարում է փակւած:

Ն. Գ. Բարեկամների ընկերութեան սկզբնական նպատակն էր, ինչպէս յայտնի է, լոյս ընծայել Մեծ Եղեռնին զոհ գնացած գրողների երկերը: Այս, գործի ընթացքում, այդ ծրագիրը ընդլայնեցաւ եւ մէջը առնւեցին նաեւ ուրիշ մեռած գրողներ, իրենց այլ կարգի նահատակներ: Այսուհետեւ, հաւանաբար, մէջը առնին եւ կենդանի - նահատակներ. արդէն ո՞ր հայ գրողը նահատակ չէ որ...

Ն. Գ. Բ. ընկերութեան հրատարակած հատորները մտնում են հետեւեալ հեղինակներին. — Ռ. Զարդարեան, Մ. Կիրեան, Գ. Տէր - Կարապետեան, Գ. Բարսեղեան, Ա. Արփիարեան, Գ. Զօհրապ, Տ. Զեօկիրեան, Օհան Կարօ, Ն. Օտեան, Արտ. Յարութիւնեան:

Ընկերութեան գործունէութեան մասին որոշ զաղափար տալու համար առաջ բերեմք հետեւեալ քերքը.

Մուտք. - Նւէրներ՝ 10,133 ֆր. 85 ս., Տարօնի Հայր. Միութիւնից Գ. Տէր - Կարապետեանի հատորի հրատարակութեան համար փոխան 500 գրքի՝ 10,126,80, բաժանորդներից 3,620,80, Նիւ - Եորքի մասնաճիւղից՝ 25,465,85, գրքերի վաճառուներից՝ 43,187,15 - ընդհանուր գումար 92,534,45 ֆր.:

Ելք. - Տարւ հատորի տպագրութեան՝ 61,196 ֆր., հեղինակի իրաւունք՝ 2504,20, ընդօրինակութեան՝ 7996,70, պաշտօնեայի՝ 7075,90, առաքման եւ այլն՝ 13,547,35. - ընդհանուր գումար՝ 92,320,15 ֆր.: Առ դիկտանտներ ամիս սնունդում պատրաստ՝ 214,30 ֆր.:

Այս քերքը ինքնին պերճալիս են: Ընկերութիւնը, ինչպէս տեսնում է, շահակցական ոչ մի նպատակ չունի եւ հիմնւած է բացառաբար գոհաբերութեան սկզբունքի վրա: Հատորները կազմւած են Բարեկամների անձնական

աշխատանքով, նիւթականն էլ հաւաք-
ւած է նրանց ջանքերով եւ, դժբախտա-
բար, սակաւաքիւ գրասէր բարեկամ-
ների աջակցութեամբ: Այս վերջինների
շարքին մասնաւորապէս պէտք է յիշել
հանգուցեալ ԲԺ. Ճ. Երկանեանի անու-
նը, որ քէ՛ անձնական գոհողութեամբ
եւ քէ՛ ֆաշիստներով Նիւ - Եորքի բա-
րեկամներին՝ քանգագին ծառայութիւն
հասցրեց Ն. Գ. Բ.-ի գործին:

Հրատարակած 10 հատորից առաջին
վեցը տպւած է 1500-ական օրինակ,
վերջին չորսը՝ հազարական, ընդամե-
քը, ուրեմն, 13.000 գիրք, որից, եօթը
տարւայ ընթացքով, կանխիկ դրամով,
ծախել է 3023 օրինակ, որ այնքան էլ
սլափու քերող բարեկիշ չէ «արգոյ ըն-
քերցող հասարակութեան» համար:
Ն. Գ. Բ.-երի այս համեստ, բայց օգ-
տակար գործը արժանի է աւելի չերմ
ֆաշիստներին:

Ի վերջոյ, առաջ քերեմք Ն. Գ. Բ.-ի
հետեւեալ կոչը, որ, կարծում ենք,
մեկնութեան կարիք չունի.

ԿՈՉ ՄԵՐ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ

ԵՒ ՀԱՄԱԿԻՐՆԵՐՈՒՆ

1929-ի աշնան էր, որ խումբ մը մը-
տաւորականներ հիմը դրին *Նահատակ
Դրագէտներու Բարեկամներ* երատա -
րակչական ընկերութեան, նպատակ ու-

նենայով հաւաքել եւ հրատարակութեան
տալ արեւմտահայ նահատակ կամ մե-
ռած գրագէտներուն երկերը:

Արդէն կը քեակոխենք մեր գոյու-
քեան եօթներորդ տարին, եւ հակառակ
տնտեսական տագնապին՝ ուրախ ենք
յայտարարելու, որ կրցեր ենք հրատա-
րակել արդէն ՏԱՍԸ գեղեցիկ եւ ըն-
տրած հատորներ, իրականացնելով մեր
մատենաշարին առաջին շարքը:

Պատրաստ դրամագլուխով մը չէր, որ
գործի ձեռնարկեցինք: Շնորհիւ հիմնա-
դիրներու աննահանջ եւ անձնէր գոր-
ծունէութեան, ինչպէս նաեւ քանի մը
նւիրատուներու եւ հաւատարիմ ընթեր-
ցողներու համակրութեան, հրատարակ-
չական կեանքին մէջ անհրաժեշտ ձեռ-
նարկ մը դարձուցինք: Պէտք ունենալ
սակայն մեր օժանդակողներու եւ հա-
մակիր ընթերցողներու, այս գեղեցիկ
մատենաշարը շարունակելու համար:

Կը հաւատամք, որ այս կերպով մեր
նահատակ գրագէտներուն յիշատակը
յարգած ու յանրժացուցած պիտի ըլ-
լանք, իբրեւ նւիրական պարտականու-
թիւն:

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Կ. ՍԱՍՈՒՆԻ

«ԶԻԱՐԹՆՈՑ» տարեգիրքը

Երբեմնի «ԶԻԱՐԹՆՈՑ» գեղարես-
տական - գրական հանդէսը, որ երկու
տարի լոյս տեսաւ փարիզ՝ Հր. Բալու-
եանի խմբագրութեամբ, կը սկսի իր
վերադարձութեան՝ այս անգամ
Տարեգիրքի ձեւով: Առաջին հատորը
պիտի բաղկանայ 250 մեծադիր էջե-
րից:

Հատորը պիտի ունենայ հետեւեալ
բաժինները. - 1) Հայ գրականութիւն.
2) Օտար գրական էջեր. 3) Գրական ու-

սումնասիրութիւններ. 4) Գեղարեստի
փիլիսոփայութիւն. 5) Ճարտարապե -
տութիւն. 6) Նկարչութիւն, քանդակ -
փորագրութիւն. 7) Պար. 8) Թատրոն.
9) Երաժշտութիւն: Բաժիններին կը յա-
ջորդէ քրոնիկի մասը, ուր մամբաման
կերպով կը ներկայացուին. Ա) Արեստի
նշարաններ, Բ) Զրոյց - հանդիպումներ,
Գ) Հայաստանի մշակութային տարին,
Դ) Արտասահմանեան մշակութային
շարժումը, Ե) Գրախօսականներ՝ Հա-